

לביטול ישותו להשי"ת, וכלשון הקדו"ל הנו', כי רק ע"י שמבטל עצמו הוא וכל אשר לו וכל כחותיו להשי"ת, ראוי הוא לקבל את הכפרה. וכמאמר מרן אדמו"ר בב"א זי"ע אהא דאיתא בווה"ק שבר"ה המקטרג אומר פלוני עבד כך פלוני עבר על כך, אבל כאשר יהודי מבטל עצמו להשי"ת הרי אין כאן פלוני כלל, שהריהו אין ואפס המוחלט ואין כבר מי שיחולו עליו דינים. וכן הוא בענין הבטחון, שאמנם בכל מצב של יהודי שייך בטחון אפילו אם חטא, אבל נדרש לבטחון שיבטל ישותו להשי"ת, שאז הוא נעשה כלי ראוי לקבל הברכה, שכבר אין כאן פלוני כי הוא בטל להשי"ת. וכפי שמצינו ביעקב אבינו שנתירא שמא יגרום החטא, היינו שמא עוד אינו ראוי לקיום הברכות, והעצה היתה ע"י שהשתחוה וביטל עצמו להשי"ת.

ועד"ז י"ל גם בחתן דאמרו חז"ל בירושלמי (ביכורים ג,ג) שמוחלין לו על כל עוונותיו, וגם זה צ"ב, שכלום יכול חתן לעשות כל מה שלבו חפץ וימחלו לו על כל עוונותיו. אלא בודאי אין הכוונה שזוכה למחילה לגמרי בחינם, רק צריך לבטל עצמו להשי"ת ובוזו יהיה ראוי לקבל את הטוב, שגם כאשר הקב"ה נותן מתנה צריכים להיות ראוי לקבל את המתנה.

והתורה מלמדת לנו, שגם כאשר יהודי נמצא בעת צרה קשה, וישנו המורא שמא יגרום החטא, שהרי יש לו הרבה חטאים, עצתו גודל הבטחון יחד עם ביטול הישות, שיבטל את עצמו לגמרי להשי"ת, בבחי' לך אני וכל אשר לי, שזו ההכנה הגדולה ביותר שיוכל לקבל את הברכה בכל המצבים.

מאות איש כל שורש הקליפה, ולפתע נתהפך הכל מקצה לקצה, וירץ עשו לקראתו ויחבקהו וישקהו וגו' בכזו אהבה. שלכאו' אינו מובן איך נהיה כזה שינוי בעשו. אלא הדבר היה מכח וישתחו ארצה, שיעקב אבינו השתחוה וביטל עצמו לגמרי להשי"ת, וע"י שעשה פעולה חזקה כזו של ביטול הישות להשי"ת נתהפך עשו לגמרי ונתבטל ליעקב. וכמד"א בספה"ק עה"פ וישתחו ארצה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו, שלכאו' מיותר אומר ב' פעמים עד, עד גשתו עד אחיו. וכתבו בזה, שעשו הרי היה בנו של יצחק והיתה בו נקודה קדושה אלא שהקיפו אותו ז' קליפות, וע"י ההשתחוואות של יעקב הסיר ממנו קליפה אחר קליפה בכל השתחוואה עד שהכניע את כל ז' הקליפות, וזהו עד גשתו עד אחיו, עד שהגיע לגדר האחוה, לנקודת הטוב שהיתה חבויה בעשו, וכיון שהגיע עד אחיו לנקודת האחוה, מיד ויחבקהו וישקהו וגו'. וכאמור המפנה הזה בעשו היה ע"י שיעקב השתחוה שבע פעמים וביטל עצמו להשי"ת, שבוזו ביטל את ז' הקליפות של עשו עד גשתו עד אחיו, ואז נכנע עשו ונתבטל ליעקב.

וזו דרגת הבטחון הראויה שמועילה בכל המצבים, כאשר יחד עם הבטחון יהודי מבטל ישותו ומתבטל להשי"ת, שאז אין דבר בעולם העומד כנגד הבטחון שיש עמו ביטול הישות. כי כדי שיהיה ראוי להמשיך ברכה עם גודל הבטחון, צריך שיבטל עצמו להשי"ת. ועל דרך מחילת העוונות ביום הכיפורים, שיהודי חוטא כל השנה, וביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם, שהכפרה היא בצירוף

מיד אחי מיד עשו

עשו, שהיה די באומרו מיד אחי עשו. וי"ל הענין ע"ד העבודה, דהנה כתיב ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את העם אשר אתו לשני מחנות, ויאמר אם יבא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה

ויאמר יעקב אלקי אבי אברהם ואלקי אבי יצחק וגו' הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אתו פן יבא והכני אם על בני. צ"ב כמו שעמדו ע"ז במפרשים ענין אומר ב"פ מיד, מיד אחי מיד

הנשאר לפליטה. הנה גדול מוראו ועיקר פחדו של יעקב אבינו היה מחמת כחות הסט"א שבאו כנגדו בכח גדול ביותר, וכפי שאמרו לו המלאכים שעשו בא עם ארבע מאות איש עמו, והיינו שכל מרכבת הטומאה באה להכניע את הקדושה, ולכך ויירא יעקב מאד. וענין ויחץ את העם לשני מחנות, הם כנגד ב' בחי' בעבודת ה', יש מחנה של עובדי ה' שהם כולו לה', המתנערים כליל מכל הענינים הגשמיים ועוסקים רק בתורה ועבודה. והוא כדברי ר' שמעון בר יוחאי שאמרו חז"ל (ברכות לה:): על זה הרבה עשו כר' שמעון בר יוחאי ולא עלתה בידם, משום שהיצה"ר מתגבר במיוחד אצל אנשים גדולים להטיל בהם מחשבות ופניות שיהיה אצלם כקרדום לחפור בה. ואילו המחנה השני הם ההולכים בדרך יותר פשוטה, שעוסקים גם בעניני עוה"ז, ועובדים להשי"ת בב' הדברים הן בתורה ועבודה והן בעניני עוה"ז. וכמאמר הרה"ק המגיד ממזריץ' זי"ע, מלאה הארץ קניניך, הארציות מלאה בקנינים שאפשר לקנותן בהם, שבכל הענינים הגשמיים אכילה ושתייה וכל צרכי הגוף יכולים לקנותו ית'. זהו ענין המחנה השני שאינם מתנערים מכל הענינים הגשמיים אלא מכוונים בכל לעשות נח"ר להשי"ת. ועי"ו אמר אם יבא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה, דכתיב המחנה האחת בה' הידיעה, היינו המחנה המועד יותר לפורענות, הם אלו המתעסקים גם בענינים הגשמיים, שהם יותר בסכנה ליפול ביד היצר. כמו שהיה תוור מרן אדמו"ר בב"א זי"ע בשם הרה"ק ר' זאב מז' בריז' זצ"ל, דכשם שעל לימוד התורה אמרו חז"ל לעולם יעסוק בתורה שלא לשמה שמתוך שלל"ש בא לשמה, כך הוא להיפך בעניני עוה"ז, שמתוך לשמה בא לשלא לשמה, מתחלה הוא עוסק בהם לשמה, שעושה הכל לשם שמים, ואח"כ הוא נמשך אחר הנאותיו ונופל בשלא לשמה להנאת עצמו. וזהו גם בי' תפלתו של יעקב, ויאמר א' אבי אברהם וא' אבי יצחק הצילני נא מיד אחי מיד עשו, עיקר תפלתו היתה גם היא על אותו המחנה האחת, אלו שעוסקים בעניני עוה"ז, כיון שהם יותר בסכנה, ועליהם התפלל יעקב הצילני נא מיד אחי מיד עשו, שבתחלה הוא בבחי' אחי,

שעוסקים בזה לשמה כמו יעקב, ואח"כ הוא נופל בשלל"ש בחי' עשו.

עוד י"ל הכפילות בתפלת יעקב מיד אחי מיד עשו, שהתפלל כנגד ב' המחנות הנוכרים, מיד אחי מכוון למחנה העוסקים רק בתורה ועבודה, שאליהם נטפל היצה"ר בבחי' אחי, בתחלה הוא מניח להם לעסוק כחפצם בתורה ועבודה, ואח"כ הוא מטיל בהם מחשבות ופניות. וכדאיתא בתורת אבות (דרכים בעבודת הבורא צח) בשם מרן הס"ק מלכוביץ זי"ע בפ' צאנך מיד גוזזים, דהנה מדרך הצאן שמניחים להם שיגדל צמרם כמה שיותר, כדי שאח"כ יוכלו לגזוז מהם את הכל בבת אחת, וכך גם דרכו של היצה"ר, דמניח בתחלה ליהודי לעסוק בתורה ועבודה, בכדי שלבסוף יתפסנו ברשתו ע"י מחשבות ופניות ויטול ממנו את הכל בבת אחת, ועל זה בקשתנו צאנך מיד גוזזים. וזה היתה תפלת יעקב הצילני נא מיד אחי, על המחנה שעוסקים תמיד בתורה ועבודה שהיצה"ר מבקש לתפוס אותם ע"י פניות וגיאות. ואילו על המחנה השני העוסקים בענינים גשמיים ביקש הצילני נא מיד עשו, שבתחלה כוונתם לשם שמים אך לבסוף נופלים ביד עשו להנאת עצמם. פן יבא והיכני אם על בנים, אם מרומז למחשבה, בנים מרומז למעשים שהם תולדות המחשבה. אצל מחנה העוסקים בתו"ע עיקר התגברות היצה"ר במחשבות, להטיל בהם פניות וגיאות, כנגדם ביקש פן יבא והיכני אם, ועל בנים ביקש על המחנה השני העוסקים בעניני עוה"ז, שפשוט לא יפלו במעשים רעים.

ובעוד אופן י"ל אומרו הצילני נא מיד אחי מיד עשו. דהנה כידוע הקליפה הגרועה ביותר היא עירוב טוב ורע. הקב"ה הוא אשר ברא את האור ואת החשך את השלום ואת הרע, והטוב והרע במקורם כולם יצירי כפיו, וכמאה"כ (ישעי' מה) יוצר אור ובורא חשך עושה שלום ובורא רע אני ה' עושה כל אלה, אלא שבבריאת העולם היו הטוב והרע נפרדים זה מזה, ולא נברא הרע אלא במטרה שיגבירו את כח הטוב על כח הרע, וגודל פגם עץ הדעת שכתוצאה ממנו נהיה עירוב טוב ורע, ולכך מאז יש התגברות הקליפות מחמת שהטוב מעורב

אחד ומדוע כתיב אל עשו, אלא משום שהיה בעשו הן חלק טוב של אחיך, והן חלק רע של עשו. ולכן ויאהב יצחק את עשו, כי יצחק ראה רק את חלק הטוב שבעשו, ואת חלק הרע שבו לא ראה, משא"כ אילו היה כולו רע לא היה יצחק אוהבו. וזהו שביקש יעקב הצילני נא מיד אחי מיד עשו, מהקליפה של עירוב טוב ורע שהיא הגרועה ביותר. וממנה גם היה עיקר פחדו של יעקב שויירא יעקב מאד ויצר לו. שבעוד שהתגבר אף על הקליפה הקשה של לבן אשר ביקש לעקור את הכל, וכמד"כ עם לבן גרתי ואחר עד עתה, אך כאן ויירא יעקב מאד, שקליפה זו של עירוב טוב ורע היא הקשה ביותר ופוגעת בב' המחנות. כדאיתא בספה"ק בענין גודל הפגם של העוסקים בתורה ועבודה עם פניות, שכאשר יהודי עובר עבירה הריהו עושה בזה כתר לסט"א, אבל זהו כתר מטינופת וליכלוך, אך מי שעוסק בתורה ועבודה עם מחשבות רעות הריהו מוסר בזה כתר של פז ופנינים לסט"א, והר"ז פגם יותר גדול. וכחו של יעקב היה שהגביר את כח הטוב על הרע, ואפילו על הרע של עירוב טוב ורע ג"כ הגביר את כח הטוב, כמד"כ כי שרית עם אלקים ואנשים ותוכל.

ברע, וזו הקליפה הגרועה ביותר. ורק בביאת המשיח אז יהיה הברור הגמור ויופרדו הטוב מהרע, ויוכל העולם לבוא לתיקונו שאת רוח הטומאה אעביר מן הארץ. ומרומז זאת במאמר חז"ל (סנהדרין צת.) אין בן דוד בא אלא בדור שכולו זכאי או בדור שכולו חייב. דלכאורה תמוה ביותר שאחרי אלפי שנים שכבר אנו מחכים לתיקון של משיח בן דוד, לבסוף יבא דוקא לדור שכולו חייב, אכן הכוונה כאמור דהתיקון של משיח בן דוד יהיה שהוא יפריד ויברר בין הטוב והרע, ואין בן דוד בא אלא לדור בו יהיה האדם או כולו טוב או כולו רע, ששוב לא יהיה בו עירוב טוב ורע, רק אז יכולים להביא לתיקון הגמור, אך כל זמן שיש עירוב טוב ורע שזה הפגם הגרוע ביותר לא יכול להיות התיקון הגמור. וי"ל שזה ענין קליפת עשו, עירוב טוב ורע, שהיה מורכב מב' הכחות של טוב ושל רע, ממקור מחצבתו היה בו חלק הטוב, וכן היה בו יסוד הרע. ולכן מצינו בתורה שבכל מקום שכתוב עשו כתוב גם אחי, כמד"כ וישלה יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו, שלכאורה הרי ידוע שעשו הוא אחיו ולשם מה כתיב אחיו. וכן כתיב וישבו המלאכים אל יעקב לאמר באנו אל אחיך אל עשו, הרי לא היה לו אלא אח

וישתחו ארצה עד גשתו עד אחיו

לא בכח דברים אלו אלא ע"י ההשתחואות, וכמו שכתב רש"י על ויחבקו וישקו, נתגלגלו רחמי כשראהו משתחוה כל השתחואות הללו. והנה בספה"ק תולדות יעקב יוסף עמד בתחלת הפרשה על השאלה שהרי התורה היא נצחית ומה באה ללמדנו בפרשה זו. ומבאר שענין יעקב ועשו רומז על מציאות האדם שיש בו צורה וחומר, חלק א' ממעל ונפש הבהמית. יעקב הוא הצורה, החלק א' ממעל, ועשו נקרא החומר שכל רצונו ליהנות מהעולם הזה. אצל יעקב הצורה הרי כל העוה"ז אינו אלא אמצעי להגיע לעולם הבא ליהנות מזיו השכינה, ואילו עשו דהיינו החומר רוצה בעיקר את

וישא יעקב עיניו וירא והנה עשו בא ועמו ארבע מאות איש וגו' וישתחו ארצה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו וירץ עשו לקראתו ויחבקו וישקו. יש להבין ענין וישתחו ארצה שבע פעמים, דלכאורה קשה מאד להולמו איך יתכן שיעקב והאמהות לאה ורחל והשפחות עם כל בני יעקב כולם השתחו לעשו שהוא הסט"א. עוצ"ב דברי הפרשה עה"פ ויחץ את העם אשר אתו וגו' לשני מחנות ויאמר אם יבא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה, מביא רש"י מהמדרש שהתקין עצמו לשלשה דברים לדורון לתפלה ולמלחמה, ולבסוף אנו מוצאים שהכריע את עשו